

उदयास्तमनं जगत् उत्पत्तिस्थितिलयकारणं ब्रह्मतज्ज्ञानशोचति न कांक्षति मिथ्याभूते जगति प्रियस्य सुखस्याभावात् द्वियोगजः शोको वातदिच्छावातस्थन जायत इत्यर्थः प्रारब्धकर्मोपस्थापितं सुखदुःखाद्यप
 रिहार्यमित्याह सुखमिति ॥ १५ ॥ तपसा ज्ञानेन महद्ब्रह्म ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ काले दानकाले ॥ २१ ॥ अनायासं क्लेशपरिहारं निर्दत्तिसुखं परामोक्षाख्यां ॥ २२ ॥ दांतः जितेंद्रि
 उदयास्तमनो हिनत्त्यति न शोचति ॥ सुखमापतितं सेवेदुःखमापतितं वहेत् ॥ १५ ॥ कालप्राप्तमुपासीत सस्यानामिव कर्षकः ॥ तपसो हि परं नास्ति तप
 सा विंदते महत् ॥ १६ ॥ नासाध्यं तपसः किंचिदिति बुद्ध्या स्वभावेन ॥ सत्यमार्जवमक्रोधः संविभागो दमः शमः ॥ १७ ॥ अनसूयाऽविहिंसा च शौचमिन्द्रियसं
 यमः ॥ पावनानि महाराजनराणां पुण्यकर्मणां ॥ १८ ॥ अधर्मरुचयो मूढास्तिर्यग्गतिपरायणाः ॥ रुद्धां यो निमनुप्राप्तान सुखं विंदते जनाः ॥ १९ ॥ इह य
 क्रियते कर्म तत्परत्रोपयुज्यते ॥ तस्माच्छरीरं युंजीत तपसानियमेन च ॥ २० ॥ यथाशक्ति प्रयच्छेत् संपूज्याभिप्रणम्य च ॥ काले प्राप्ते च हृष्टात्मा राजन्विगतम
 त्सरः ॥ २१ ॥ सत्यवादी लभेतायुरनायासमथार्जवं ॥ अक्रोधनो नसूयश्च निर्दत्तिलभते परां ॥ २२ ॥ दांतः शमपरः शश्वत्परिक्लेशं न विंदति ॥ न च तप्यति दांता
 त्मा हृष्टा परगतां श्रियं ॥ २३ ॥ संविभक्ता च दाता च भोगवान् सुखवान्नरः ॥ भवत्यहिंसकश्चैव परमारोग्यमश्नुते ॥ २४ ॥ मान्यमानयिता जन्मकुले महति विंद
 ति ॥ व्यसनैर्न तु संयोगं प्राप्नोति विजितेंद्रियः ॥ २५ ॥ शुभानुशयबुद्धिर्हि संयुक्तः कालधर्मणा ॥ प्रादुर्भवति तद्योगात् कल्याणमतिरेव सः ॥ २६ ॥ युधिष्ठिर
 उवाच ॥ भगवान् दानधर्माणां तपसो वामहामुने ॥ किं स्विद्दुःखं गुणं प्रेत्य किं वा दुष्करमुच्यते ॥ २७ ॥ व्यास उवाच ॥ दानान्न दुष्करं तात पृथिव्यामस्ति किं
 चन ॥ अर्थे च महती तृष्णा स च दुःखेन लभ्यते ॥ २८ ॥ परित्यज्य प्रियान् प्राणान् धनार्थं हि महामते ॥ प्रविशंति नरा वीराः समुद्रमटवीं तथा ॥ २९ ॥ रुषिगोरक्ष्य
 मिति के प्रतिपद्यंति मानवाः ॥ पुरुषाः प्रेष्यतामेके निर्गच्छंति धनार्थिनः ॥ ३० ॥ तस्माद्दुःखार्जितस्यैव परित्यागः सुदुष्करः ॥ न दुष्करतरं दानात् तस्माद्दानं मत्तं
 कर्तारं त्रायते महतो भयात् ॥ ३१ ॥ पात्रे दानं स्वल्पमपि काले दत्तं युधिष्ठिर ॥ मनसा हि विशुद्धेन प्रेत्यानंतफलं स्मृतं ॥ ३४ ॥

यः दांतत्वं प्रतिपत्तियोग्यतामापादित आत्मानो यस्य जितचित्त इत्यर्थः ॥ २३ ॥ संविभक्ता अन्नादेर्विभागकर्त्ता दाता धनादेः ॥ २४ ॥ इन्द्रियजयफलमाह मान्येति व्यसनैः स्त्रीमद्ययुतायैः ॥ २५ ॥ शु
 भमेवानुशेषे शुभपक्षपातिनी बुद्धिर्यस्य कालधर्मेण मरणेन तद्योगात् शुभानुशययोगात् सकल्याणमतिरेव प्रादुर्भवति जायते ॥ २६ ॥ दानजानां धर्माणां तपसः कायक्लेशकृतस्य रुद्धादेः एतयोर्मध्ये प्रेत्य
 नृत्वा किं बहु गुणं किं परलोके श्रेष्ठमित्यर्थः ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ दुःखार्जितस्य धनस्येति शेषः मत्तं श्रेष्ठत्वेन ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥